

Dosarul nr. 2r-133/24
2-23030716-01-2r-12032024

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central: Gh. Mițu
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți: A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu

DECIZIE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Lilia Șvețcaia și Evghenia Topală,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Reznic
împotriva Liliei Șvețcaia și Evgheniei Topală cu privire la stabilirea modului de
folosință în natură a proprietății comune conform cotelor-părți,
împotriva încheierii din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
restituit cererea de apel ca fiind depusă peste termenul legal,

a c o n s t a t a t :

La 27 februarie 2023, Igor Reznic a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Liliei Șvețcaia și Evgheniei Topală, cu privire la stabilirea modului de
folosință în natură a proprietății comune conform cotelor-părți.

Prin hotărârea din 30 octombrie 2023 a Judecătoria Soroca, sediul Central, s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de Igor Reznic.

S-a partajat în natură în 3/5 și 2/5, potrivit variantei nr. 1 din Raportul de
constatare a specialistului nr. 105.2023 din 31 mai 2023 a terenului cu nr. cadastral
xxxxx și a construcției cu nr. cadastral xxxxx, atribuindu-i lui Igor Reznic:

- camera nr. 1 (antreu) cu suprafața de 12,5 m.p., costul de 8 033 lei;
- camera nr. 2 (coridor) cu suprafața de 4,2 m.p., costul de 1 700 lei;
- camera nr. 3 (camera de locuit) cu suprafața de 10,9 m.p., costul de 7 004 lei;
- camera nr. 6 (bucătărie) cu suprafața de 7,0 m.p., costul de 4 499 lei;

Terenul cu suprafața de 0,1957 ha, costul de 4 579 lei, costul primei părți
constituie 26 796 lei.

I s-a atribuit Liliei Șvețcaia și Evgheniei Topală:

- camera nr. 4 (cameră de locuit) cu suprafața de 8,0 m.p., costul de 5 141 lei;
- camera nr. 5 (camera de locuit) cu suprafața de 9,4 m.p., costul de 6 040 lei;

Construcții accesorii:

- 02 lit. 1 (șură) cu suprafața de 31,6 m.p., costul de 10 834 lei;
- 03 lit. 2 (beci) cu suprafața de 15,0 m.p., costul de 5 627 lei;

-terenul cu suprafața de 0,1282 ha, costul părții a doua constituie 2 999 lei.

S-a încasat în mod solidar de la Lilia Șvețcaia și Evghenia Topală în beneficiul lui Igor Reznic suma de 5 829 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

S-a încasat în mod solidar de la Lilia Șvețcaia și Evghenia Topală la bugetul Judecătoreiei Soroca cheltuieli aferente judecării cauzei, suportate în instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea și chemarea părților în judecată în sumă de 70,68 lei.

La 05 ianuarie 2024, Lilia Șvețcaia și Evghenia Topală, au declarat apel împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătoreiei Soroca, sediul Central, exprimând poziția în favoarea admiterii cererii de apel și casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care se va stabili altă modalitate de partaj.

Prin încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Lilia Șvețcaia și Evghenia Topală, împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătoreiei Soroca, sediul Central, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Reznic împotriva Lilie Șvețcaia și Evgheniei Topală cu privire la stabilirea modului de folosință în natură a proprietății comune conform cotelor părți, ca fiind tardivă.

La 21 februarie 2024, Lilia Șvețcaia și Evghenia Topală, au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare la etapa primirii cererii de apel.

Totodată, au solicitat repunere în termen pentru contestarea încheierii, ca fiind omis din motive întemeiate, invocând că actul judecătoresc a fost expedit de instanță la 07 februarie 2024 și recepționat la 12 februarie 2024.

În motivarea recursului, recurenții au invocat că, cererea de apel a fost depusă în termen, ori la 28 noiembrie 2023, avocatul Sergiu Negruța, în interesele Liliei Șvețcaia, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, respectiv apelurile urmează a fi examinate împreună.

În conformitate cu art. 425 din Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel la 02 februarie 2024, expedită prin poștă la 07 februarie 2024 (f.d. 133), fiind recepționată de Evghenia Topală la 12 februarie 2024 (f.f. 134) însă confirmarea recepționării de către Lilia Șvețcaia la materialele cauzei nu este.

Cererea de recurs depusă la 21 februarie 2024 prin poșta terestră (f.d. 143-146) este declarată în termen. Respectiv, nu este temei de soluționare a cererii de repunere în termenul de declarare cu recurs.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Evghenia Topală este neîntemeiat și pasibil de fi respins, cu menținerea încheierii în partea restituirii cererii de apel depusă de Evghenia Topală, iar recursul declarat de Lilia Șvețcaia este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel, în partea restituirii cererii de apel declarată de Lilia Șvețcaia, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Articolul art. 110 din Codul de procedură civilă, prevede că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că, la 05 ianuarie 2024, Evghenia Topală a declarat apel împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care se va stabili modalitatea de partaj altfel.

Corelând normele de drept procedural citate, cu situația de fapt, expusă în cererea de recurs, Completul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de Evghenia Topală, împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal.

Completul de judecată menționează că, potrivit art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată reiterează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată constată, din extrasul programului de gestionare a dosarelor și din extrasul din registrul bunurilor imobile, că Evghenia Topală are domiciliu înregistrat în mun. Soroca, str. xxxx, nr. xx, ap. xx.

De asemenea, conform avizelor de recepție anexate la materialele cauzei, la adresa de domiciliu a Evgheniei Totală, au fost expediate cererea de chemare în judecată, cu anexa, încheierea din 02 martie 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și citațiile, prin care s-a dispus de a accepta spre examinare cererea de chemare în judecată. Actele judecătorești expediate la adresa mun. Soroca, str. xxxxx, nr. xx, ap. xx, au fost recepționate de către recurentă, la data de 27 martie 2023, 04 mai 2023, 24 iulie 2023 (f.d. 38, 49, 69), iar la 24 octombrie 2023, Evghenia Topală a depus o cerere de amânare, pe motiv că avocatul Sergiu Negruța s-a îmbolnăvit. (f.d. 77)

Astfel, ședința de judecată din 30 octombrie 2023, a avut loc în lipsa Evgheniei Topală.

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, se conchide cert că Evghenia Topală a cunoscut despre fixarea ședințelor de judecată pentru 30 octombrie 2023, fiind legal citată.

Consultând Portalul Instanțelor de Judecată, instanța de recurs a stabilit că dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 30 octombrie 2023, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la aceeași dată, iar cererea de apel a fost depusă la data de 05 ianuarie 2024, peste termenul prevăzut de lege.

Evghenia Topală depunând cererea de apel, la 05 ianuarie 2024, peste termenul prevăzut de lege, a omis să solicite și repunerea în termenul pentru îndeplinirea actului de procedură potrivit prevederilor art. 116 din Codul de procedură civilă.

Instanțele judecătorești, prin prisma principiilor imparțialității și securității raporturilor juridice, nu au competență de a soluționa, din oficiu, chestiunea cu privire la repunerea în termenul.

Prin urmare, instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel, or apelanta urma în termenul stabilit de lege să-și exercite dreptul de contestare, după caz, odată cu depunerea cererii de apel să solicite și repunerea în termen, cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

În conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile lor procedurale și trebuie să urmărească cu diligență desfășurarea procesului, obligație sugerată și în jurisprudența Curții Europene.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, în partea restituirii cererii de apel depusă de către Evghenia Topală, a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de temei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul declarat de Evghenia Topală și a menține încheierea recurată, în partea restituirii cererii de apel depusă de către Evghenia Topală.

Cu referire la recursul declara de către Lilia Șvețcaia, Completul de judecată reține.

Din suportul probator prezentat la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 30 octombrie 2023 a Judecătorei Soroca, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Reznic împotriva Liliei Șvețcaia și Evgheniei Topală cu privire la stabilirea modului de folosință în natură a proprietății comune conform cotelor-părți.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 27 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice și la 28 noiembrie 2023, prin intermediul poștei terestre, avocatul Sergiu Negruța, în interesele Liliei Șvețcaia, a depus cererea de apel nemotivată. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului formulat de Lilia Șvețcaia, reprezentată de avocatul Sergiu Negruța.

Nu s-a dat curs cererii de apel.

S-a comunicat apelantei/reprezentantului acesteia despre necesitatea prezentării la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) a Curții de Apel Bălți a cererii de apel semnat în original și în copii pentru toți participanții la proces, în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărâri contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 673,33 lei și mandatul avocațional cu împuternicirile de reprezentare în original semnat corespunzător, stabilindu-i termen până la data de 20 februarie 2024, ora 16:00.

La 16 februarie 2024, avocatul Sergiu Negruța, în interesele Liliei Șvețcaia, a depus cerere de apel motivată, dovada achitării taxei de stat în sumă de 673,33 lei și mandatul Seria MA nr. 1398688 din 29 august 2023. (f.d. 135, 136, 138)

Prin încheierea din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a acceptat apelul spre examinare și s-a intentat procedura de apel, fiind stabilită ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare pentru 21 martie 2024, ora 09:50.

Materialele cauzei mai atestă că, la 05 ianuarie 2024, Lilia Șvețcaia a depus separat cerere de apel împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătorei Soroca, sediul Central. (f.d. 116)

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 02 februarie 2024, a restituit apelul declarat de Lilia Șvețcaia, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă ca fiind depus în afara termenului legal, invocând că a fost încălcat termenul de 30 de zile de la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

Această concluzie este eronată, or la 27 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice și la 28 noiembrie 2023, prin intermediul poștei terestre, avocatul Sergiu Negruța, în interesele Liliei Șvețcaia, a depus apel nemotivat, apoi motivat în termenul legal. Respectiv, Lilia Șvețcaia, a fost în drept să depună apel atât prin intermediul reprezentantului său cât și personal, care completează argumentele apelului declarat de reprezentantul său.

Conform art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar.

Prevederile art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă indică că actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși.

Astfel, instanța de apel eronat a restituit apelul depus de către Lilia Șvețcaia fără a se convinge dacă acesta întrunește condițiile în sensul art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece apelanta, inițial, în termen de 30 de zile, și-a exercitat dreptul de contestare a actului judecătoresc, prin intermediul reprezentantului său.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate.

Completul de judecată consideră necesar de a enunța ca fiind pertinente și prevederile art. 26 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă, în conformitate cu care instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel prematur a restituit cererea de apel declarată de Lilia Șvețcaia, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Lilia Șvețcaia, a casa încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, în partea restituirii cererii de apel declarată de Lilia Șvețcaia și a restitui cauza în instanța de apel spre rejudecarea problemei soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Evghenia Topală.

Se admite recursul declarat de Lilia Șvețcaia.

Se casează parțial încheierea din data de 02 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Reznic împotriva Lilei Șvețcaia și Evgheniei Topală cu privire la stabilirea modului de folosință în natură a proprietății comune conform cotelor-părți, în partea restituirii apelului declarat de Lilia Șvețcaia ca depus în afara termenului legal, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți spre rejudecarea problemei soluționată prin încheierea casată.

În rest, încheierea se menține.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă